

У Х В А Л А
ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гуцалюка Сергія Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частин четвертої, шостої статті 19, статті 274, пункту 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України

м. К и ї в
24 вересня 2020 року
№ 214-1(І)/2020

Справа № 3-146/2020(359/20)

Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Колісника Віктора Павловича – головуючого,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Філюка Петра Тодосьовича – доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гуцалюка Сергія Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частин четвертої, шостої статті 19, статті 274, пункту 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Філюка П.Т. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Гуцалюк С.О. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням розглянути питання щодо відповідності Конституції України

(конституційності) положень частин четвертої, шостої статті 19, статті 274, пункту 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

Оспорюваними положеннями Кодексу передбачено:

– „4. Спрошене позовне провадження призначене для розгляду:

1) малозначних справ;

2) справ, що виникають з трудових відносин;

3) справ про надання судом дозволу на тимчасовий виїзд дитини за межі України тому з батьків, хто проживає окремо від дитини, у якого відсутня заборгованість зі сплати аліментів та якому відмовлено другим із батьків у наданні нотаріально посвідченої згоди на такий виїзд;

4) справ незначної складності та інших справ, для яких пріоритетним є швидке вирішення справи.

Загальне позовне провадження призначене для розгляду справ, які через складність або інші обставини недоцільно розглядати у спрощеному позовному провадженні“ (частина четверта статті 19);

– „6. Для цілей цього Кодексу малозначними справами є:

1) справи, у яких ціна позову не перевищує ста розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;

2) справи незначної складності, визнані судом малозначними, крім справ, які підлягають розгляду лише за правилами загального позовного провадження, та справ, ціна позову в яких перевищує двісті п'ятдесят розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;

3) справи про стягнення аліментів, збільшення їх розміру, оплату додаткових витрат на дитину, стягнення неустойки (пені) за прострочення сплати аліментів, індексацію аліментів, зміну способу їх стягнення, якщо такі вимоги не пов'язані із встановленням чи оспорюванням батьківства (материнства);

4) справи про розірвання шлюбу;

5) справи про захист прав споживачів, ціна позову в яких не перевищує двохсот п'ятдесяти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб“ (частина шоста статті 19);

– „1. У порядку спрощеного позовного провадження розглядаються справи:

1) малозначні справи;

2) що виникають з трудових відносин;

3) про надання судом дозволу на тимчасовий виїзд дитини за межі України тому з батьків, хто проживає окремо від дитини, у якого відсутня заборгованість зі сплати аліментів та якому відмовлено другим із батьків у наданні нотаріально посвідченої згоди на такий виїзд.

2. У порядку спрощеного позовного провадження може бути розглянута будь-яка інша справа, віднесена до юрисдикції суду, за винятком справ, зазначених у частині четвертій цієї статті.

3. При вирішенні питання про розгляд справи в порядку спрощеного або загального позовного провадження суд враховує:

1) ціну позову;

2) значення справи для сторін;

3) обраний позивачем спосіб захисту;

4) категорію та складність справи;

5) обсяг та характер доказів у справі, в тому числі чи потрібно у справі призначити експертизу, викликати свідків тощо;

6) кількість сторін та інших учасників справи;

7) чи становить розгляд справи значний суспільний інтерес;

8) думку сторін щодо необхідності розгляду справи за правилами спрощеного позовного провадження.

4. В порядку спрощеного позовного провадження не можуть бути розглянуті справи у спорах:

1) що виникають з сімейних відносин, крім спорів про стягнення аліментів, збільшення їх розміру, оплату додаткових витрат на дитину, стягнення неустойки (пені) за прострочення сплати аліментів, індексацію

аліментів, зміну способу їх стягнення, розірвання шлюбу та поділ майна подружжя;

2) щодо спадкування;

3) щодо приватизації державного житлового фонду;

4) щодо визнання необґрунтованими активів та їх витребування відповідно до глави 12 цього розділу;

5) в яких ціна позову перевищує двісті п'ятдесят розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;

6) інші вимоги, об'єднані з вимогами у спорах, вказаних у пунктах 1–5 цієї частини.

5. Суд відмовляє у розгляді справи за правилами спрощеного позовного провадження або постановляє ухвалу про розгляд справи за правилами загального позовного провадження, якщо після прийняття судом до розгляду заяви позивача про збільшення розміру позовних вимог або зміни предмета позову відповідна справа не може бути розглянута за правилами спрощеного позовного провадження“ (стаття 274);

– „3. Не підлягають касаційному оскарженню:

...

2) судові рішення у малозначних справах та у справах з ціною позову, що не перевищує двохсот п'ятдесяти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, крім випадків, якщо:

а) касаційна скарга стосується питання права, яке має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовчої практики;

б) особа, яка подає касаційну скаргу, відповідно до цього Кодексу позбавлена можливості спростувати обставини, встановлені оскарженим судовим рішенням, при розгляді іншої справи;

в) справа становить значний суспільний інтерес або має виняткове значення для учасника справи, який подає касаційну скаргу;

г) суд першої інстанції відніс справу до категорії малозначних помилково“ (пункт 2 частини третьої статті 389).

У березні 2019 року Гуцалюк С.О. звернувся до Довгинцівського районного суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області з позовом до Товариства з обмеженою відповідальністю „Дніпропетровськгаз збут“, Акціонерного товариства «Оператор газорозподільної системи „Криворіжгаз“» про порушення прав споживача щодо необґрунтованого нарахування заборгованості, незаконного відключення від централізованої системи газопостачання та відмови від підключення до централізованої системи газопостачання.

Довгинцівський районний суд міста Кривого Рогу Дніпропетровської області рішенням від 18 грудня 2019 року, залишеним без змін постановою Дніпровського апеляційного суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду цивільних справ від 25 лютого 2020 року, у задоволенні позову відмовив.

Верховний Суд у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду ухвалою від 13 квітня 2020 року відмовив у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою представників Гуцалюка С.О. – Гуцалюка О.Т. та Романова В.П., оскільки касаційна скарга подана на судові рішення у малозначній справі, що не підлягають касаційному оскарженню.

Автор клопотання вважає, що внаслідок застосування в остаточному судовому рішенні у його справі оспорюваних положень Кодексу його позбавлено права на касаційне оскарження, що є перешкодою у доступі до правосуддя, та просить перевірити їх на відповідність статтям 1, 3, 8, частині другій статті 19, частинам першій, другій статті 22, частині першій статті 47, статті 48, частинам першій, другій статті 55 Конституції України.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове

клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); у конституційній скарзі має міститись обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); суб'єктом права на конституційну скаргу є особа, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України (його окремі положення) суперечить Конституції України (абзац перший частини першої статті 56); конституційна скарга вважається прийнятною за умови її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

З ухвали Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 13 квітня 2020 року, яка є остаточним судовим рішенням у справі Гуцалюка С.О., вбачається, що положення частини четвертої статті 19, статті 274 Кодексу не застосовувалися, а отже, автор клопотання не дотримав вимог частини першої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ в цій частині.

З аналізу конституційної скарги також вбачається, що аргументація неконституційності положень частини шостої статті 19, пункту 2 частини третьої статті 389 Кодексу зводиться до цитування окремих положень Конституції України, Кодексу, рішень Конституційного Суду України, рішень Європейського суду з прав людини, а також незгоди автора клопотання із судовими рішеннями, ухваленими у його справі, та із законодавчо встановленим обмеженням щодо оскарження в касаційному порядку судових рішень у малозначних справах, що не може вважатися обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності оспорюваних положень Кодексу.

Таким чином, Гуцалюк С.О. не дотримав вимог частини першої, пункту 6 частини другої статті 55, абзацу першого частини першої статті 56 Закону

України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі за пунктами 1, 4 статті 62 цього закону – звернення до Конституційного Суду України неналежним суб’єктом; неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гуцалюка Сергія Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частин четвертої, шостої статті 19, статті 274, пункту 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України на підставі пунктів 1, 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – звернення до Конституційного Суду України неналежним суб’єктом; неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

**ПЕРША КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**